

розвивати ці якості в людині. Запорукою успішного виховання дітей, за Г. С. Сковородою, мають бут добрі настанови, у якості методів використовувати розмову, власний приклад, поради та інше. Педагог – це друг, опора, підтримка. А вже результат його праці не змусить себе чекати.

Навчання і виховання має бути ненав'язливим, тактовним, але послідовним і систематичним. Також ніколи неможна підганяти дитину до окремих стандартів. «Якщо молода людина наділена схильністю до хліборобської праці, то не слід намагатися зробити з неї вчителя або священника» – казав Г. С. Сковорода, не можна нехтувати природними здібностями або бажаннями людини, не можна людину неволити, від природи людина вільна і бажає жити вільно. На жаль, сучасна людина не завжди може собі дозволити обирати професію за своїм покликанням, тому що суспільство споживання, постіндустріальне суспільство, глобалізоване суспільство потребує не стільки особистість, скільки людину як частку маси, в розумінні Х. Ортеги-і-Гассета.

Висновок. Г. С. Сковорода прагнув до формування гідної, моральної, вихованої особистості з міцним характером, чистими думками, здатної до Сродною праці. До людини, яка заслуговує, та може жити щасливим життям. Ці прагнення є у сучасної людини, на досяжність цього спрямовується і сучасна система освіти, але формальна сторона перевищує, а іноді й зводить нанівець добрі прагнення. Тому й необхідно дивитися не тільки на те що відбувається зараз, а іноді слід зупинитися, зрозуміти головне заради чого існує людина, і після цього рухатися далі, але вже маючи ціль, а здійснювати рух, заради руху. І в цьому Г. С. Сковорода, його твори, його життя може стати у нагоді.

МАЄВТИКА В СУЧАСНОМУ СВІТІ

Ткаченко М. С.

Науковий керівник: Садовніков О. К.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

tckachenko.maria@gmail.com

Вступ. Інформаційні потоки, в які потрапляє сучасна людина, формують ілюзорні уяви про легкодоступність знання, про можливості здобути потрібне знання тільки за наявністю сучасного гаджету, але це далеко від дійсності. Інформаційність, обізнаність, та знання це різні ступені пізнання. У якості критерію та демаркації ми зробимо спробу закласти використання знання. Звісно, що знання здобувається, накопичується, адаптується для розуміння, та головне – знання втілюється в життя людини та суспільства, заради покращення життя, в чому й полягає необхідність знання для людини. А так ми бачимо, що інформаційність – це перший рівень, коли людина знаходить інформацію. Обізнаність – це другий рівень, це можливості апелювати знанням, відокремлювати нове знання від того яке вже існує, але це знання всередині самого знання. Знання не обмежується першими двома рівнями, а набуває властивості дійсного знання тільки досягаючи третього рівня – можливості та здатності втілювати знання в житті, користуватися знанням та отримувати від цього необхідний результат. Для досягнення третього рівня слід розумітися не тільки на структурі знання, а на вмінні знаходити істинне знання, відокремлюючи його від хибного.

Мета дослідження полягає в можливості використання методу маевтики, який був розроблений Сократом та використовувався Г. С. Сковородою, для здобуття дійсного знання та його доречного використання в сучасному процесі навчання.

Матеріали та методи. Для досягнення даної мети використовуються праці Платона, в яких збережені розмови Сократа, спадщина Г. С. Сковороди, сцієнтистська парадигма та сучасні філософські теорії спрямовані на розкриття процесу пізнання. У якості методів використовується системний підхід, методи феноменології, логічного аналізу та структурний метод.

Результати дослідження. Г. С. Сковорода як і Сократ, закликає людину до самопізнання. І якщо Сократ бачив цю необхідність для людини, для запобігання отримання хибних знань, які могли формуватися завдяки софістиці, то Г. С. Сковорода спрямовує необхідність задля можливості для людини здобути щастя, при цьому він каже: «Кинь Коперниковські сфери, глянь у серцеві печери», але це не позбавлення від наукових знань, а бажання знаходити та використовувати знання, які необхідні людині для покращення власного існування у світі. Г. С. Сковорода займає скептичну позицію відносно сліпої довіри до науки, він ґрунтує мудрість на самопізнанні, яке стає базою до подальшого вивчення навколишнього світу. «Коли дух людини веселий, думки спокійні, серце мирне, – то й усе світле, щасливе, блаженне. Оце є філософія», – стверджував Г. С. Сковорода.

Микола Шлемкевич у праці «Загублена українська людина» писав: «Ми називаємо Сковороду українським Сократом, однак мусимо добре пам'ятати одне – велику різницю між тими двома моралістами. Сократ проповідь моральної відбудови й очищення виніс на атенські базари і протиставляв її мужньо і одверто панівній тоді софістиці. Він смертю заплатив за свою мужність. Сковорода з своєю правдою жив на затишних пасіках поміщиків, здалека від широких шляхів і їх суетолоки».

У пошуках на шляху до знання Сократ і Г. С. Сковорода зближуються у своїх поглядах на особистість – «пізнай самого себе». Навіть назви ранніх сквородинських діалогів «Наркісс. Разглагол о том: узнай себя», «Симфонія нареченная книга Асхань, о познании самого себя», безперечно вказують на великий вплив Сократа на творчість Сковороди. Але Сократ вважає, що істина є часткою буття людини, її тільки треба знайти та вивести на поверхню. Тому філософ виконує роль «μαῖα» – повитухи, він допомагає істині народитися, тут і діє маевтика – діалог через «ἐξέτασις» – іспит, через перевірку знання. Сковорода наближається до цього, тільки він вважає, що перевірка проходить через «очищене серце», яке сходить до Бога. Але і тут є нюанс, Бог у Сковороди – це його життя, це особистість, з якою він завжди спілкується, просить поради, чию руку він відчуває завжди. В. Зіньківський вказує, що Сковорода не вчить тому, що Бог є «субстанція» у кожній людині, а Бог втілений в людину Син Божий – Логос, індивідуальний у своєму людському бутті, але водночас Він і вселюдський. Це може позначати, що істинне знання не залежить від думки однієї людини, вона логічно складається та підтверджується доказами в підставі яких є об'єктивне існування світу. А тому на шляху отримання знання слід спиратися на критичне мислення, не лякатися іронізувати над власними знаннями та на знаннями, які отримуємо з інших джерел, що надає можливостей оголоти суперечності, або незнання; скептично відноситись до будь яких знань, та перевіряти їх індукцією – на підставі знання про окремі робити висновок про загальне, не нехтувати і дедукцією, аналізом та синтезом; створювати вірну дефініцію проводячи процес уточнення поняття; перевіряти отримані знання втіленням їх у життя.

Висновок. В сучасному інформаційному просторі коли інформація є товаром, коли цінність та вірність інформації оцінюється кількістю «лайків» та «перепостів», «хайпами» та «хейтами» вміння, а іноді, навіть, і бажання отримати дійсно вірну інформацію, на підставі якої стати обізнаним, та отримати знання, які можуть покращити життя людини все більше стає проблемою. Вирішення якої можливе. Звертаючи увагу на те, що сучасна людина все більше індивідуалізується, є сенс й звертати увагу на ті методи отримання знання, які мають можливості враховувати сучасні реалії. І тут продуктивну силу ми бачимо у використанні маєвтики, чию значущість та користь для людини довели Сократ та Г. С. Сковорода і актуальність якої не втрачена й у сьогоденні.

АНАЛІЗ СУЧАСНИХ КУЛЬТУРОЛОГІЧНИХ КОНЦЕПЦІЙ

Фастов В. М.

Науковий керівник: Кулакова О. М.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

fastov.valentyn99@gmail.com

Вступ. Культура - це сукупність матеріальних і духовних цінностей, створених в результаті цілеспрямованої діяльності людства протягом його історії, а також відносини, які склалися в процесі споживання, відтворення, розподілу цих цінностей та їх обміну. Культура відображає рівень розвитку суспільства, тому дослідження цього явища є актуальним для будь-якого історичного періоду. Крім того, аналіз культури дає можливість зрозуміти механізми, якими керується суспільство, спрогнозувати рівень розвитку або, навпаки, регресу.

Мета дослідження. Проаналізувати концепції сучасних культурологів, виділити методи та першоджерела на яких вони ґрунтуються, узагальнити розуміння культури даних дослідників.

Матеріали та методи. Під час написання використано структурно-функціональний для аналізу концепцій, системний метод для впорядкування досліджень.

Результати дослідження. При ознайомленні з роботами Мирослава Володимировича Поповича його наукові інтереси можна умовно поділити на два блоки: перший – це питання, пов’язані з соціально-політичними процесами в Україні та світі, другий – з дослідженням української філософії та національної культури. Аналізуючи працю Поповича «Рациональність і виміри людського буття» можна наглядно побачити нетривіальний підхід автора. У своїх дослідках та роздумах він використовує психоаналіз, теорію мови, філософію, соціологію, культурологію. Автор стверджує, що «культура є не стільки предмет, скільки простір, сфера можливого, сфера заданих питань, відповіддю на які і є кожний наш учинок». Культура не «одна із сфер буття, а саме власне буття, причому ніякого буття поза культурою для людини не існує». Далі автор наводить конкретний приклад, як люди в різні часи реагували на «виклик буття», наприклад, винайденням Давньогрецької трагедії або середньовічного карнавалу. Все це на думку автора – спроба «переосмислити структури», тобто знаходження нового балансу між культурним символом та буттєвим «значенням». Головною тезою твору є ствердження, що зрозуміти культурний феномен можливо лише в тому випадку, якщо відповісти на питання «а чому він виник і власне для чого призначений?».